

ชื่อโครงการ : โครงการจัดทำฐานข้อมูลทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักการและเหตุผล

การจัดทำฐานข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ซึ่งมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิง หรือแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีการอนุรักษ์และทำนุบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลบ้านยวด ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินพันธกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติด้วย

ดังนั้น งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลบ้านยวด จึงได้จัดทำโครงการฯ นี้ เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของ ท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหาย
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้น ๆ ต่อไป

เป้าหมาย

มีการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๖ หมู่บ้าน

วิธีดำเนินการและขั้นตอนดำเนินการ

๑. เขียนโครงการฯ ขออนุมัติจัดทำโครงการ เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร
๒. ประสานงานผู้นำหมู่บ้านเพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
๓. ดำเนินการสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. จัดทำฐานข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. รายงานผลข้อมูลที่ได้สำรวจให้ผู้บริหารรับทราบ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

สถานที่ดำเนินโครงการ

พื้นที่ ๖ หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านยวด

งบประมาณดำเนินโครงการ

ไม่ใช้งบประมาณ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกิดการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหาย
๒. เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้น ๆ ต่อไป

ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักปลัด เทศบาลตำบลบ้านยวด

ผู้เขียนโครงการ

(นายศราวุธ ฬาลงกุล)

ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ความคิดเห็นผู้เห็นชอบโครงการฯ

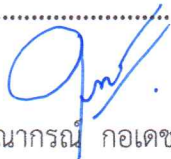

(นางวัชรีย์ ขาวอินทร์)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน รักษาการแทน

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลบ้านยวด

ความคิดเห็นผู้เห็นชอบโครงการฯ

(นายคุณากรณ์ กอเดช)

ตำแหน่ง รองปลัดเทศบาลตำบลบ้านยวด รักษาการแทน

ปลัดเทศบาลตำบลบ้านยวด

ผู้อนุมัติโครงการ

() อนุมัติ

() ไม่อนุมัติ เพราะ.....

() อื่นๆ.....

(นายทองคุณ ยางขัน)

นายกเทศมนตรีตำบลบ้านยวด

ฐานข้อมูล ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบ้านยวด

เทศบาลตำบลบ้านยวด
อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของ ท้องถิ่นและของชาติ โดยจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยชุมชน ปัจจุบัน ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นเครื่องมือช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจแก่ สังคมไทย สามารถปรับและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม ให้เกิดความสุข ระหว่างคนกับสังคม และวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ยังช่วยเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัย

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลบ้านยวด ได้เล็งเห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำฐานข้อมูลทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้นเพื่อ สืบสาน และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความสำคัญต่อชุมชน และไม่ให้เกิดการสูญหายไปจากสังคม โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษา ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เทศบาลตำบลบ้านยวด

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ แนวคิดเกี่ยวกับฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	๑-๒
บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านยวด.....	๓-๗
บทที่ ๓ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	๘-๑๓

บทที่ ๑

แนวคิดเกี่ยวกับฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหาย
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้น ๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ ได้ให้ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญาไว้ว่า “พื้นความรู้ความสามารถ” ภูมิปัญญาหมายถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน หรือเป็นลักษณะสากล ที่หลายถิ่นมีคล้ายกันก็ได้ ภูมิปัญญา ชาวบ้านในแต่ละถิ่น เกิดจากการแสวงหาความรู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทางธรรมชาติ ทางสังคม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ภูมิปัญญา นี้จึงเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและชาวบ้าน เช่น การประกอบพิธีกรรมของชุมชน หรือประเพณีการรวม กำลังช่วยกันทำงานใหญ่หลวงเกินวิสัยที่จะทำสำเร็จได้โดยคนเดียวเป็นต้น ภูมิปัญญาหมายถึง แบบแผนการ ดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคล และสังคม ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบทอดกันมาภูมิ ปัญญาจะเป็นทรัพยากรของบุคคลหรือ ทรัพยากรความรู้ก็ได้ทรัพยากรความรู้ที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ความรู้ในสาขาอาชีพหรือวิชาการด้านต่างๆ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การถนอมอาหาร วัฒนธรรม ศิลปะ จารีตประเพณี เป็นต้นส่วนทรัพยากรบุคคลที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ชาวนาผู้ประสบความสำเร็จในการ ผลิต พราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญในบายศรี เป็นต้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (popular wisdom) เป็นคำที่รู้จักกันมานานพอสมควร เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้ง หลายแง่มุม ซึ่งมี นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในแง่มุมต่างกัน ดังนี้

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) หรือ ปัญญาชนชาวบ้านหรือปัญญาชนท้องถิ่น (Intellectual Organic) หมายถึง “พื้นเพรากฐานของความรู้ของ ชาวบ้าน หรือความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์สืบทอดกันมาทั้งทางตรง คือ ประสบการณ์ด้วยตนเองหรือทางอ้อมซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่ หรือความรู้ที่สะสมสืบทอดกันมา” (สามารถ จันทร สุรีย์,๒๕๓๓ อ้างถึงใน สำเนียง สร้อยนาคพงษ์,๒๕๓๕:๒๔) ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาแห่งชีวิต ทำให้ สังคมดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลานาน เพราะสังคมเปรียบเสมือนมนุษย์ หากไม่มีสอนหรือปัญญาย่อมไม่สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้ (ประเวศ วสี,๒๕๓๔) อ้างถึงใน นิธิกุล คงเกตุ,๒๕๔๐ หน้า ๔๓) วันเพ็ญ พวงพันธุ์บุตร (๒๕๔๒:๑๐๘) ให้ทัศนะเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยว่า หมายถึงองค์ความรู้ทั้งหลายที่มีการสั่งสมและถ่ายทอดสืบทอดกันมาของชาติไทย โดยการคิดค้นปรับเปลี่ยนผสมผสานกับความรู้ใหม่ และพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง รุ่ง แก้วแดง (๒๕๔๓:๒๐๔) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาไทยว่า หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทย อันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่าน กระบวนการเลือกสรรเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้ สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย รัตนะ บัวสนธิ์ (๒๕๓๕:๓๕) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงกระบวนการที่คนของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลกและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการที่คนดังกล่าวมีรากฐานจาก

ศาสนา ศาสนา คติ จารีตประเพณีที่ได้รับการถ่ายทอด สืบสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ปรับเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง แต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขของส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน จะเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เอง และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดทำ โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน มีการกำหนดออกเป็น ๘ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี การทำปุ๋ยสูตร การประมง/การป่าไม้ โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

๒. ด้านหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ฝีมือหรือช่างทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย ที่ไม่ใช่เครื่องจักรในการสร้างชิ้นงานที่เป็นองค์ประกอบหลักของการผลิต เช่น งานทอ งานเย็บปัก ถักร้อย งานจักสาน เป็นต้น

๓. ด้านอุตสาหกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้เครื่องจักร ใช้แรงงาน และใช้ทุนเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้าน การบริการ เช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้ (โต๊ะ เก้าอี้ เตียง หรือตู้) เป็นต้น

๔. ด้านการแพทย์ไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เพื่อจัดการ ป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชนได้ เช่น การใช้สมุนไพรรักษาโรค การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร เป็นต้น

๕. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า การทำแนวปะการังเทียม เป็นต้น

๖. ด้านศิลปกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ ผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๗. ด้านภาษาและวรรณกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ความสามารถเพื่อผลิตผลงานเกี่ยวกับ ภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งวรรณกรรมทุกประเภท เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น

๘. ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีการ อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

บทที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านยาว

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของตำบล

ที่อยู่ ๑ หมู่ ๑ ตำบลบ้านยาว อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี ๔๑๒๖๐ โทรศัพท์ ๐๔๒-๒๑๙๘๘๗

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลบ้านโคก อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบ้านเหล่า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหินโงม อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลโคกกกลาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

ตำบลบ้านยาวอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอสร้างคอม ตั้งเป็นตำบลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอมประมาณ ๑๖ กิโลเมตร

มีหมู่บ้านในตำบลบ้านยาว รวม ๖ หมู่บ้าน

บ้านยาว	หมู่ ๑	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๕ กิโลเมตร
บ้านยาว	หมู่ ๒	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๕ กิโลเมตร
บ้านนามงคล	หมู่ ๓	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๘ กิโลเมตร
บ้านนามั่ง	หมู่ ๔	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๘ กิโลเมตร
บ้านชาติ	หมู่ ๕	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๘ กิโลเมตร
บ้านชาติ	หมู่ ๖	อยู่ห่างจากอำเภอสร้างคอม	๑๘ กิโลเมตร

เขตการปกครอง รวม ๖ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๔ บ้านนามั่ง	ผู้ปกครอง นายสุเทพ ผงจันทร์	กำนันตำบลบ้านยาว
หมู่ที่ ๑ บ้านยาว	ผู้ปกครอง นายไวพจน์ รอดชมภู	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒ บ้านยาว	ผู้ปกครอง นางหลาวทอง สุพมูล	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านนามงคล	ผู้ปกครอง นายสมชาย แพงศรี	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านชาติ	ผู้ปกครอง นางดารา พันธ์น้อย	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านชาติ	ผู้ปกครอง นายพรชัย กระโยดม	ผู้ใหญ่บ้าน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลบ้านยาวมีพื้นที่ทั้งหมด คิดเป็น ๒๗,๖๗๖ ไร่ ประมาณ ๔๔.๒ ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำเกษตร

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

อากาศโดยทั่วไปร้อนชื้น มี ๓ ฤดู

ฤดูร้อน อากาศจะร้อนพอสมควร โดยเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน ซึ่งอากาศจะร้อนมากในช่วงเกือบปลายเดือนเมษายนเป็นต้นไป

ฤดูฝน ช่วงฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤศจิกายน และฝนจะตกหนักมากในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน

ฤดูหนาว ในช่วงฤดูหนาวอากาศ โดยจะอยู่ในช่วงกลางเดือนธันวาคมและต้นเดือนมกราคมของทุกปี มีเพียงบางปีเท่านั้นที่มีอากาศหนาวเย็นอยู่หลายวัน

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่หลายแห่งสภาพดินเป็นลูกรังและดินลุ่มน้ำ

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

ตำบลบ้านยาวมีแหล่งน้ำที่สำคัญทั้งที่เป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ที่เป็นอ่างเก็บน้ำแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝายน้ำล้น คสล.	๒	แห่ง
อ่างเก็บน้ำ	๒	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	๗	แห่ง
บ่อโยก	๗	แห่ง

๑.๖ ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีปลาตามธรรมชาติชุกชุมมาก

๒. ด้านการเมืองการปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง มี ๑ เขตการปกครอง คือ เทศบาลตำบลบ้านยาว

๒.๒ การเลือกตั้ง มี ๒ เขตการเลือกตั้ง

๒.๓ คณะผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านยาว ประกอบด้วย

๑. นายทองคูณ	ยางขัน	นายกเทศมนตรีฯ
๒. นายขวัญตา	แก้วอาษา	รองนายกเทศมนตรีฯ
๓. นายประเสริฐ	นาข้า	รองนายกเทศมนตรีฯ
๔. น.ส.นิธระญา	โพนพุด	เลขานุการนายกฯ
๕. นายสุริยา	ผาระสิทธิ์	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีฯ

๒.๔ สมาชิกเทศบาลตำบลบ้านยาว ประกอบด้วย

๑. นายพิศิษฐ์	หัสดี	ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านยาว
๒. นางบุญฮอง	ยวดยาน	รองประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านยาว
๓. นายจันทจร	ยางศรี	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๔. นายสุรศักดิ์	ชาติโสม	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๕. นายนรินทร์	คำภูมิ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๖. นางสาวภคพร	เหล่าไสด	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๗. นายคำเฮง	จันทา	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๘. นางบัวคำ	ยางขันธ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๑
๙. นายยศธร	ศรีหาพล	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๒
๑๐. นายประจักษ์	สวนสี	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๒
๑๑. นายสมชัย	โสดเสียว	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านยาวเขต ๒
๑๒. นายอนันต์	อนุยาง	เลขานุการสภาเทศบาลตำบลบ้านยาว

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่ที่	ชื่อ	จำนวนประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านยวด	๓๔๙	๓๓๒	๖๘๑
๒	บ้านยวด	๔๗๓	๔๙๗	๙๗๐
๓	บ้านนามงคล	๓๐๙	๒๘๑	๕๙๐
๔	บ้านนามั่ง	๔๒๕	๔๑๓	๘๓๘
๕	บ้านขาด	๒๙๓	๒๕๓	๕๔๖
๖	บ้านขาด	๓๐๒	๓๒๙	๖๓๑
รวม		๒,๑๕๑	๒,๑๐๕	๔,๒๕๖

๓.๒ จำนวนครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
๑	บ้านยวด	๒๑๑
๒	บ้านยวด	๓๐๐
๓	บ้านนามงคล	๑๖๑
๔	บ้านนามั่ง	๒๑๖
๕	บ้านขาด	๑๗๐
๖	บ้านขาด	๑๗๖
รวม		๑,๒๓๔

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ตำบลบ้านยวดมีสถานศึกษาในเขตพื้นที่ คือ

โรงเรียนประถมศึกษา (ภาคบังคับ)	๓	แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	๑	แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๓	แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	๖	แห่ง

๔.๒ สาธารณสุข

ประชาชนส่วนได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยจาก อสม.ประจำหมู่บ้าน สถานพยาบาลมี ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านยวด

๔.๓ อาชญากรรม

ไม่มีการก่ออาชญากรรมในคดีใหญ่ ๆ มีแต่คดีเล็กน้อยน้อยทั่ว ๆ ไป

๔.๔ ยาเสพติด

มีปัญหาผู้เสพยาเสพติดเล็กน้อยแต่ได้รับการบำบัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้แก่ ผู้ติดเชื้อเอดส์ ๘ ราย / ผู้พิการ ๖๒ ราย/ ผู้สูงอายุ ๔๐๑ ราย

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อของตำบลบ้านยวด สามารถติดต่อกันได้สะดวกทั้ง ๖ หมู่บ้าน ถนนที่ติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านจะเป็นถนนลูกรัง พาหนะที่ใช้ในการติดต่อของตำบลบ้านยวด จะอาศัยรถประจำทาง (รถสองแถวสายเขียว) จากตำบลบ้านยวด ผ่านไปตำบลบ้านโคกกลางผ่านอำเภอเพ็ญเข้าสู่จังหวัดอุดรธานี

๕.๒ การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือนทุกหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน

๕.๓ การประปา

มีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือนทุกหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน

๕.๔ โทรศัพท์

๕.๕ การไปรษณีย์

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขย่อย (ไปรษณีย์ตำบล) ๑ แห่ง

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ อาชีพของประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านยวด

ทำการเกษตร	๙๕ %
รับจ้างทั่วไป	๒ %
รับราชการ	๒ %
ค้าขาย	๑ %

๖.๒ หน่วยงานธุรกิจและธุรกิจในเขตเทศบาลตำบล

ตู้ ATM ธกส.	๑	ตู้
ปั้มน้ำมันขนาดเล็ก	๔	แห่ง
ปั้มน้ำมันหลอด	-	แห่ง
โรงงานอุตสาหกรรม	-	แห่ง
โรงสี	๙	แห่ง
ร้านค้าขายของชำ	๑๕	แห่ง
ร้านซ่อมรถยนต์	๓	แห่ง
โรงเลี้ยงหมู	๕	แห่ง

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีดั้งเดิม ของชาวตำบลบ้านยวด จะเป็นลักษณะการจัดทำบุญประเพณีตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ ซึ่งมีพิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของประชากรในตำบลบ้านยวด เช่นการแต่งงาน การบวช การตาย ขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีเหล่านี้จะเกิดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนแปลงชีวิต นอกจากนั้น ยังมีประเพณีที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่เกี่ยวกับการผลิต ได้แก่ บุญประทายข้าว บุญห่อข้าวฉลาก บุญข้าวประดับดิน บุญบั้งไฟ บุญเดือนสี่ บุญเดือนหก ฯลฯ

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภาษาที่ใช้เป็นภาษาถิ่น

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ คือ หนองน้ำและลำห้วยต่างๆ และที่มนุษย์สร้างขึ้นตามหมู่บ้าน

๘.๒ ป่าไม้

เป็นป่าไม้เบญจพรรณ มีป่าไม้เนื้อแข็งสลับกับที่ราบลุ่มที่ใช้ทำการเกษตร ดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายไม่สามารถกักเก็บน้ำได้นาน บางแห่งเป็นดินทราย ดินต้นปนหินลูกรัง มีพื้นที่ป่าอนุรักษ์คือป่าสงวน

๘.๓ ภูเขา

ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ

๘.๔ คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เป็นพื้นที่ที่มีปลาตามธรรมชาติชุกชุมมาก จับปลามาเป็นอาหารหลักได้ตลอดปีและนำไปขายเป็นอาชีพอีกอย่างหนึ่ง

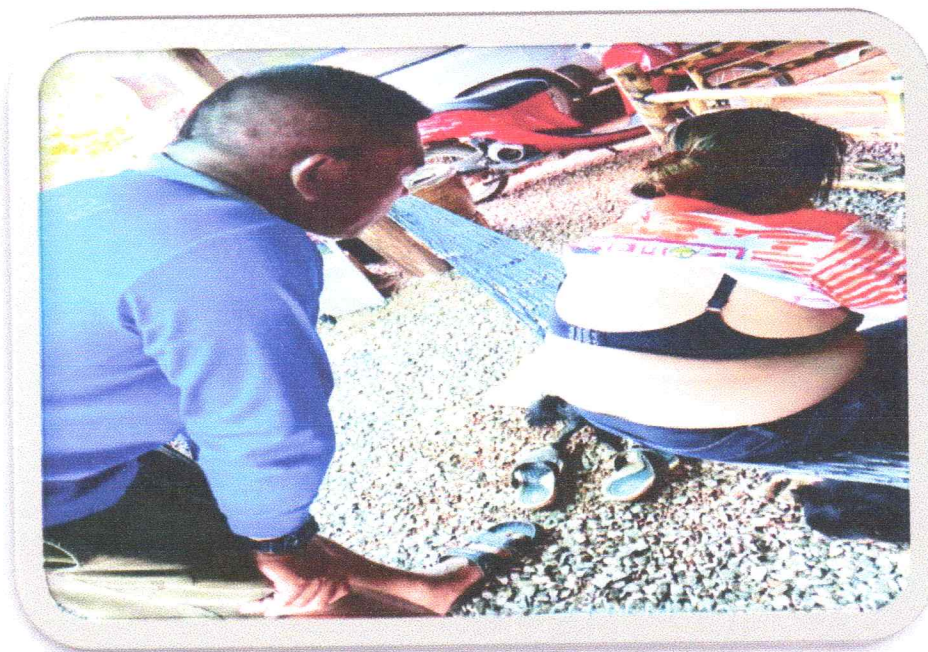
๑๐. อื่น ๆ (ถ้ามี/ระบุด้วย)

บทที่ ๓

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน

นายศักดิ์ชัย ชชาติโสม อยู่บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ ๔ บ้านนามั่ง ตำบลบ้านยวด อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านพิธีกรรมทางศาสนา

นายเหมือน ยางขัน อยู่บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๔ บ้านนามัง ตำบลบ้านยาว อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านพิธีกรรมทางศาสนา เช่นงานบวช งานแต่ง งานศพฯ

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านหัตถกรรม

นางบุญกอง พลยศ อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๓ บ้านนามงคล ตำบลบ้านยาว อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทอผ้ามัดหมี่

๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านอุตสาหกรรม

นางแก้ว ผาณิต อยู่อำเภอเลขที่ ๙๔ หมู่ ๕ บ้านชาด ตำบลบ้านยาว อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรม การแปรรูปอาหารเพื่อการค้า

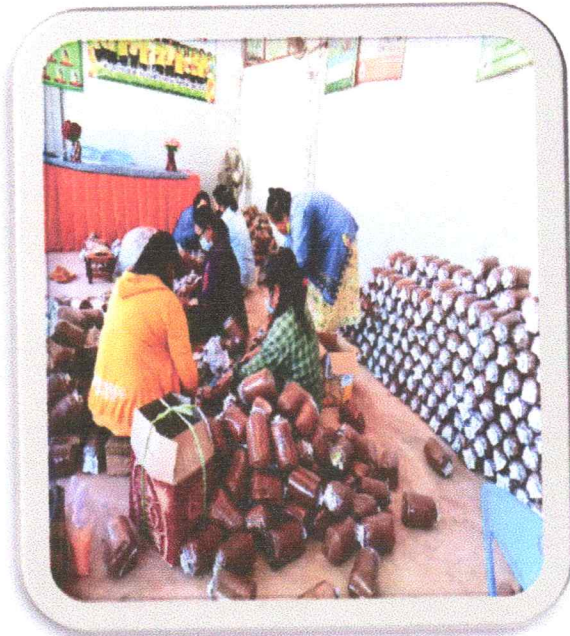
๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านศิลปกรรม

นายยอดเพชร พลยศ อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๓ บ้านนามงคล ตำบลบ้านยาว อำเภอสว่าง
คอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงาน
ศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้าน
และการนันทนาการ

๖. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับด้านเกษตรกรรม

นางสมพร ม่วงตัน อยู่บ้านเลขที่ ๙๒ หมู่ ๔ บ้านนาหมิ่ง ตำบลบ้านยวด อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกลั่นกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน, เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

ข้อมูล “ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม” รายการ “ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น”

สรุปข้อมูล ณ วันที่ 21 เมษายน 2568

[illegible]